

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Alina Kamińska (spr.)
Sędziowie	SSA Andrzej Czapka SSA Janusz Sulima
Protokolant	Agnieszka Wądołkowska

przy udziale prokuratora Piotra Jasińskiego

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2019 r.

sprawy:

1. **S. W.** oskarżonego z art. 258 § 3 k.k. i inne
2. **M. D.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
3. **J. O.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
4. **B. T.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
5. **M. M. (1)** oskarżonego z art. 258 § 3 k.k. i inne
6. **P. R.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
7. **M. R.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
8. **M. J.** oskarżonego z art. 258 § 3 k.k. i inne
9. **M. M. (2)** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
10. **P. F.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
11. **A. C.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne
12. **P. C.** oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i inne

z powodu apelacji prokuratora i obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 21 czerwca 2018 r. sygn. akt II K 51/14

I. Zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że:

1. uchyla kary łączne orzeczone wobec oskarżonych S. W. i M. D. – pkt 9 i 11 oraz rozstrzygnięcia z pkt 10 i 12 części dyspozytywnej wyroku.

2. uniewinnia oskarżonych S. W. i M. D. od popełnienia czynu przypisanego im w pkt 8 i kosztami procesu w tej części obciąża Skarbu Państwa.

3. na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s., art. 39 § 1 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. wymierza oskarżonym kary łączne:

- S. W. 1 (jednego) roku i 4 (czerech) miesięcy pozbawienia wolności i 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych grzywny przyjmując jedną stawkę za równą kwocie 100 (stu) złotych;

- M. D. 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i 100 (stu) stawek dziennych grzywny przyjmując jedną stawkę za równą kwocie 100 (stu) złotych.

4. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s., art. 41 a § 2 k.k.s. w z. z art. 2 § 2 k.k.s. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności wobec oskarżonego S. W. warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata i oddaje go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego;

5. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. D. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza tytułem próby na okres lat 3 (trzech);

6. uchyla wyrok w części uniewinniającej B. T. od popełnienia zarzucanych mu czynów – opisanych w pkt XVII i XVIII części wstępnej wyroku i na podstawie art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. postępowanie w tym zakresie umarza i kosztami procesu w tej części obciąża Skarb Państwa.

7. ustala, że przypisanych czynów oskarżenia:

- P. R. – w pkt 27 wyroku

- M. R. – w pkt 29 wyroku

- P. F. – w pkt 40 wyroku

dopuszcili się w okresie od stycznia 2011 r. do 15 lipca 2011 r. i w wykonaniu tego samego zamiaru.

8. ustala wysokość środka karnego w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów orzeczonego w pkt 47 wyroku;

a) w zakresie tiret 1 na kwotę 41.600 (czterdziestu jeden tysięcy sześciuset) złotych w odniesieniu do oskarżonych:

- S. W. co do czynu z pkt 2 wyroku,

- M. M. (1) co do czynu z pkt 22 wyroku,

- M. J. co do czynu z pkt 33 wyroku,

- M. M. (2) co do czynu z pkt 38 wyroku,

- P. C. co do czynu z pkt 45 wyroku

b) w zakresie tiret 2 na kwotę 136.000 (stu trzydziestu sześciu tysięcy) złotych w odniesieniu do oskarżonych:

- S. W. co do czynu z pkt 4 wyroku

- M. D. co do czynu z pkt 7 wyroku

- J. O. co do czynu z pkt 15 wyroku

c) w zakresie tiret 3 na kwotę 176.978 (stu siedemdziesięciu sześciu tysięcy dziewięciuset siedemdziesięciu ośmiu) złotych co do czynu przypisanego oskarżonemu M. M. (1) w pkt 23 wyroku

oraz z podstawy orzeczenia o tym środku karnym eliminuje § 2 art. 32 k.k.s.

II. W pozostałym zaskarżonym zakresie wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasadza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. W. – obrońcy oskarżonego M. D., adw. A. J. – obrońcy oskarżonego P. F., adw. A. Z. – obrońcy oskarżonego P. C. kwoty po 738 złotych, w tym 138 złotych podatku VAT tytułem kosztów obrony z urzędu oskarżonych w postępowaniu odwoławczym.

IV. Zasadza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty:

a) za obie instancje:

- od S. W. kwoty po 2700 złotych

- od M. D. kwoty po 2180 złotych

b) za instancję odwoławczą:

- od J. O. kwotę 2180 złotych

- od M. M. (1) kwotę 2580 złotych

- od P. R. kwotę 480 złotych

- od M. R. kwotę 480 złotych

- od M. J. kwotę 2180 złotych

- od M. M. (2) kwotę 480 złotych

- od P. F. kwotę 480 złotych

- od A. C. kwotę 480 złotych

- od P. C. kwotę 480 złotych

i obciąża ich pozostałymi kosztami sądowymi za postępowanie przed Sądem II instancji w części im przypadającej.

UZASADNIENIE

Uzasadnienie sporządzone z urzędu w części dotyczącej oskarżonego B. T..

(...) – obywatel Republiki Serbii został oskarżony o to, że:

XVI. okresie od października 2010 r. do grudnia 2011 r. na terenie województwa lubuskiego, warmińsko-mazurskiego i mazowieckiego oraz Łotwy, Litwy, Belgii, Wielkiej Brytanii i Szwecji wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami

brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej w skład której wchodził M. D., J. O., S. W. i inne osoby mającej na celu popełnianie przestępstw karnych skarbowych;

- tj. o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k.

XVII. w dniu 27 października 2010 r. w I. na terytorium Wielkiej Brytanii, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi, ustalonymi i odpowiadającymi w niniejszym postępowaniu osobami, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, czyniąc sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, przewoził zestawem ciężarowym w składzie: ciągnik siodłowy marki S. o nr rej. (...), naczepa o nr rej. (...), ukryte w ładunku, stanowiące przedmiot przestępstwa celnego wyroby tytoniowe bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w postaci 52.066 paczek papierosów marki (...) po 20 szt. papierosów w każdej paczce, które to papierosy zostały przywiezione z poza obszaru celnego Unii Europejskiej na terytorium Anglii bez przedstawienia organowi celnemu i bez zgłoszenia celnego przez co nastąpiło uszczuplenie należności celnej w kwocie 23.992,00 zł, oraz uszczuplenie podatku VAT w kwocie 133.890,00 zł, na szkodę Wspólnot Europejskich;

- tj. o przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s.

XVIII. w dniu 24 maja 2011 r. z terytorium Belgii, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi, ustalonymi i odpowiadającymi w niniejszym postępowaniu osobami, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, czyniąc sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, przewoził zestawem ciężarowym z naczepą, ukryte w ładunku stanowiące przedmiot przestępstwa celnego wyroby tytoniowe bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, w postaci nie mniejszej niż 52.000 paczek papierosów marki (...) po 20 szt. papierosów w każdej paczce, które to papierosy zostały przywiezione z poza obszaru celnego Unii Europejskiej na terytorium Belgii, a następnie do Anglii, bez przedstawienia organowi celnemu i bez zgłoszenia celnego przez co nastąpiło uszczuplenie należności celnej w kwocie 23.962,00 zł, oraz uszczuplenie podatku VAT w kwocie 155.107,00 zł na szkodę Wspólnot Europejskich;

- tj. o przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s.

XIX. w okresie od kwietnia 2011 r. do 23 lipca 2011 r. z terytorium Łotwy drogą wodną do Szwecji a następnie drogą lądową przez Niemcy, Danię, Holandię, Belgię do Wielkiej Brytanii, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi, ustalonymi i odpowiadającymi w niniejszym postępowaniu osobami, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, czyniąc sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, co najmniej czterokrotnie, przewoził zestawem ciężarowym z naczepą, ukryte w ładunku stanowiące przedmiot przestępstwa celnego wyroby tytoniowe bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy w postaci nie mniejszej niż 208.000 paczek papierosów marki (...) po 20 szt. papierosów w każdej paczce, które to papierosy zostały przywiezione z poza obszaru celnego Unii Europejskiej na terytorium Belgii, a następnie do Anglii, bez przedstawienia organowi celnemu i bez zgłoszenia celnego przez co nastąpiło uszczuplenie należności celnej w kwocie 95.848,00 zł, oraz uszczuplenie podatku VAT w kwocie 620.428,00 zł, na szkodę Wspólnot Europejskich;

- tj. o przestępstwo z art. 54 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 k.k.s.

XX. w dniu 20 listopada 2011 r. działając wspólnie i w porozumieniu z innymi, ustalonymi i odpowiadającymi w niniejszym postępowaniu osobami, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, czyniąc sobie z popełniania przestępstwa stałe źródło dochodu, przewoził na trasie z miejscowości L. do miejscowości Z. zestawem ciężarowym w składzie: ciągnik siodłowy marki R.

o nr rej. (...), naczepa o nr rej. (...) stanowiące przedmiot przestępstwa celnego wyroby akcyzowe w postaci 146.690 paczek po 20 szt. papierosów

w każdej paczce bez wymaganych znaków skarbowych akcyzy, których ilość wskazywała na zamiar wprowadzenia ich do obrotu, a które to papierosy zostały przywiezione z poza obszaru celnego Unii Europejskiej na terytorium Polski bez przedstawienia organowi celnemu i bez zgłoszenia celnego przez co nastąpiło uszczuplenie należności celnej w kwocie 67.595,00 zł, uszczuplenie podatku akcyzowego wielkiej wartości w kwocie 1. 717.447,00 zł oraz uszczuplenie podatku VAT w kwocie 437.551,00 zł;

- tj. o przestępstwo z art. 54 § 1 k.k.s. w zb. z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 21 czerwca 2018 r. wydając orzeczenie w sprawie dotyczącej 15 oskarżonych w pkt.:

18. oskarżonego B. T. uniewinnił od dokonania zarzucanych mu w pkt. XVI, XVII, XVIII, XIX czynów.

19. oskarżonego B. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt XX czynu, z tym że z jego opisu wyeliminował fragment „w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, czyniąc sobie z popełniania przestępstwa stałe źródło dochodu” i czyn ten kwalifikuje z art. 54 § 1 kks w zb. z art. 65 § 1 kks w zb. z art. 91 § 3 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks i za to na podstawie powołanych przepisów skazał go a na podstawie art. 54 § 1 kks w zw. z art. 7 § 2 kks przy zastosowaniu art. 37 § 1 pkt 1 kks i art. 38 § 2 kks wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych przyjmując jedną stawkę za równą kwocie 100 (stu) złotych;

20. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 kk w zw. z art. 20 § 2 kks wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego B. T. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat

nadto w pkt. 48 tiret 4 na podstawie art. 63 §1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 14 maja 2013 do 15 maja 2013, w pkt. 49 w części uniewinniającej tegoż oskarżonego kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa, a w pkt. 50 na podstawie art. 627 § 1 kpk zasądził od tego oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2180 złotych tytułem opłaty, w trybie art. 624 § 1 kpk zwalniając go od zapłaty pozostałych kosztów sądowych.

Apelację od przedmiotowego orzeczenia wywiódł prokurator, który na podstawie art. 425 § 1 i2 kpk i art. 444 kpk zaskarżając wyrok w części dotyczącej oskarżonego B. T. w odniesieniu do zarzutów opisanych w punktach XVII oraz XVIII aktu oskarżenia – w całości na niekorzyść tego oskarżonego, zarzucił orzeczeniu:

- obrazę przepisów prawa karnego procesowego mających wpływ na jego treść, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 8 kpk i art. 113 § 1 kks poprzez ich niezastosowanie, pomimo uznania, iż sprawcą przestępstw skarbowych z pkt. XVII oraz pkt. XVIII aktu oskarżenia jest B. T., który nie jest obywatelem polskim i w związku z tym w oparciu o art. 3 § 3a kks nie ma możliwości pociągnięcia go do odpowiedzialności karnej za przestępstwo skarbowe popełnione poza granicami Polski, co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego, podczas gdy na podstawie art. 17 § 1 pkt 8 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks postępowanie w tym zakresie winno zostać umorzone.

W odniesieniu do zarzutów z punktów XVII oraz XVIII aktu oskarżenia, na podstawie art. 427 § 1 kpk i art. 437 § 1 i 2 kpk wniósł o zmianę przedmiotowego wyroku w tym zakresie i na podstawie art. 17 § 1 pkt 8 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks umorzenie postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zasadność podmiotowej apelacji jest oczywista i bezdyskusyjna.

W pełni zgodzić się należy ze stanowiskiem jej autora, że Sąd I instancji uniewinniając oskarżonego B. T. od popełnienia czynów opisanych w pkt. XVII i XVIII części wstępnej wyroku (odpowiednio w pkt. XVII i XVIII aktu oskarżenia) a wyczerpujących dyspozycje art. 54 § 2 kks w zb. z art. 91 § 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks procedował z obrazą przepisów prawa procesowego, a to mianowicie art. 17 § 1 pkt 8 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks.

Czyniąc ustalenia w zakresie tych inkryminowanych zdarzeń, a dotyczyły one przestępstw skarbowych popełnionych na terytorium Wielkiej Brytanii i Belgii i związane były z przemytem papierosów przywiezionych z poza obszaru celnego Unii Europejskiej Sąd ten trafnie skonstatował, iż okoliczności tych czynów i wina oskarżonego B. T. nie budzą wątpliwości.

Dał temu wyraz w części motywacyjnej swojego rozstrzygnięcia (vide str. 53 co do czynu z pkt. XVII), str. 33-36 (co do czynu z pkt. XVIII) podkreślając, iż sam oskarżony do ich popełnienia się przyznał i przyznanie to w aspekcie okoliczności sprawy nie budzi wątpliwości, co wobec kierunku i zakresu zaskarżenia, przy pełnej akceptacji prezentowanego w tej mierze stanowiska Sądu I instancji, zwalnia Sąd Apelacyjny od przeprowadzenia obszernych rozważań w tym zakresie.

Jednocześnie Sąd ten prawidłowo przyjął, że z racji tego, iż B. T. nie jest obywatelem polskim (obywatel Republiki Serbii) nie ma możliwości pociągnięcia go do odpowiedzialności karnej za przestępstwo skarbowe popełnione poza granicami RP. Zasadnie w tej materii odwołał się do treści art. 3 § 3a kks.

Stosownie do literalnego brzmienia wyżej powołanego przepisu, w razie popełnienia za granicą przestępstwa skarbowego określonego w rozdziale 6 i 7 działu II tytułu I (przestępstwa przeciwko obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji bądź przestępstwa przeciwko obowiązkom celnym oraz zasadom obrotu z zagranicą towarami lub usługami) skierowanego przeciwko interesom finansowym Wspólnot Europejskich niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia przestępstwa skarbowego, przepisy Kodeksu karnego skarbowego stosuje się także do obywatela polskiego.

Obywatele innych państwa, w odniesieniu do tej kategorii przestępstw, nie podlegają zatem orzecznictwu polskich sądów karnych, co statuuje byt ujemnej przesłanki procesowej określonej treścią art. 17 § 1 pkt 8 kpk do którego to przepisu odsyła regulacja art. 113 § 1 kks. Zgodnie zaś z treścią art. 17 § 1 pkt 8 kpk „nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza”, gdy sprawca nie podlega kognicji sądów polskich.

W realiach niniejszej sprawy, w sytuacji gdy sprawstwo oskarżonego B. T. w odniesieniu do obu tych czynów pozostaje rzeczą niesporną, właściwą decyzją procesową w omawianym zakresie winno pozostawać umorzenie postępowania w oparciu o dyspozycję wyżej powołanych przepisów, a nie uniewinnienie oskarżonego.

W istocie rzeczy sam Sąd I instancji dostrzegł wadliwość swojego procedowania czemu dał wyraz w części motywacyjnej wyroku przyznając się do popełnionego w tym zakresie błędu (vide s. 73 uzasadnienia).

W sytuacji gdy przepis art. 437 § 2 kpk w powiązaniu z treścią art. 454 §1 kpk stwarza legitymację do konwalidowania przedmiotowego błędu przez sąd odwoławczy, podzielając w pełnym zakresie stanowisko rzecznika oskarżenia publicznego zaprezentowane w wywiedzionej skardze, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, o kosztach procesu rozstrzygając zgodnie z treścią art. 632 pkt 2 kpk.

AK.bm